

GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI EMO CELJE

RAZSTAVA NAŠIH IZDELKOV ŠIROKE
POTROŠNJE V SARAJEVU

Trgovsko podjetje na veliko in malo »METAL« Sarajevo, je v oktobru 1968 v dvorani DE-LAVSKE UNIVERZE v Sarajevu organiziralo razstavo izdelkov široke potrošnje s ciljem, da na viden način seznanimo ne samo trgovsko mrežo temveč tudi končnega potrošnika s sedanji izdelki, ki jih proizvaja domača industrija.

Te razstave smo se tudi mi udeležili s pestro izbiro naših izdelkov — emajlirano posodo, električnimi, plinskimi in oljnimi štedilniki, oljnimi pečmi ter trajno žarečimi sobnimi pečmi. Zaradi pramajhne prostora v razpoložljivi dvorani, so bili ti naši izdelki razstavljeni na treh ločenih krajih, zato pa je žal trpela preglednost razstavljenih izdelkov. Z izjemo električnega štedilnika, so bili vsi naši izdelki deležni ogromnega zanimanja vseh obiskovalcev in hkrati tudi številnih pripomb, zakaj teh izdelkov ni dovolj v prodaji v trgovinah. Takšno zanimanje nam hkrati dokazuje, da je mogoče na širšem jugoslovanskem področju v bodoče prodati

ti še in še večje količine naših izdelkov, vse pa ob primernem posluhu za potrošnika, trgovske mreže in seveda ob uporabi primernih metod prodaje.

Celotna razstava, ki si jo je ogledalo v 15. dneh več kot 180 tisoč obiskovalcev, predstavlja tako za podjetje »METAL« Sarajevo kot tudi proizvajalne organizacije, katerih izdelki so bili razstavljeni, veliko priznanje. Hkrati pa nam ta primer dokazuje, da se bo treba v bodoče še in še udeleževati takih lokalnih razstav, ki omogočajo vsakemu proizvajalcu, da dobi oceno smotrnosti in upravičenosti svoje lastne proizvodnje in s tem tudi napotke, v kakšni smeri mora organizirati svojo bodočo proizvodnjo.

Iz aspekta našega podjetja podjetja moramo vsekakor obžalovati, da trgovinsko omrežje mesta Sarajeva nismo mogli oskrbeti z dovoljnimi količinami novih izdelkov obrata VII. ter kvalitetno emajlirano posodo v elektro izvedbi, kar bi bilo sicer umestno glede na zbujen interes pri potrošnikih.

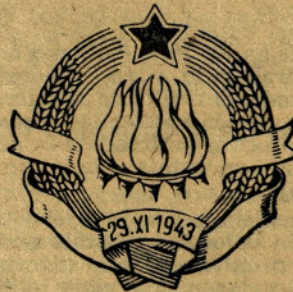

V Sarajevu smo na razstavi naših izdelkov za široko potrošnjo poželi precej priznanj

29. november -

25. rojstni dan

naše republike

praznujemo ponosni
na uspehe in voljni,
da prevzamemo
nove naloge

40 - LETNICA OBSTOJA OBRATA TOBI
OBDOBJE 1928-1968

Ob majhnem potoku Bistrice, v neposredni bližini železniške proge so leta 1928 preuredili takratni mlin v tovarno za izdelovanje stavbnega okovja in pločevinastih izdelkov. Lastnik podjetja je bila tovrstna tovarna v Avstriji LAPP-FINZE, ki je dotrajane stroje montirala v obstoječe prostore ter z poceni delovno silo ustvarjala lepe dohodke.

Pri proizvodih, ki so prišli na trg v jeseni so bili štedilniki graške oblike, pečnice, stavbeno okovje, dimne cevi in francoska kolena. Dnevna proizvodnja je znašala 600 do 800 kg, zaposlenih pa je bilo 37 delavcev, vendar je število nihalo z ozirom na konjunkturo. Gospodarska kriza leta 1929 do 1935 je zajela tudi podjetje v Bistrici. Tovarna je prenehala z delom leta 1931 za tri mesece, nato so zopet pričeli s proizvodnjo, vendar je v mesecu juniju bilo obratovanje ustavljeno ter odpuščeni vsi zaposleni.

Leta 1933 v mesecu maju je podjetje ponovno začelo obratovati ter povečalo asortiment svojih izdelkov, s tem, da je začelo izdelovati pribitne in vdolbne ključavnice ter mizne štedilnike »Evag«. Zaradi izboljšanja gospodarstva se

je proizvodnja večala, tako, da je 120 zaposlenih izdelalo izdelkov dnevno od 1500 do 2000 kg. Takšno stanje je vladalo vse do okupacije in med njo, saj je podjetje normalno poslovalo tudi v letih 1941—1945. V teh letih je več članov kolektiva odšlo v partizane. Prva žrtev za svobodo je bil vajenec Knuplež Milan.

Poleg Knupleža so za svobodo darovali svoja življenja še Micka Jurič, Franc Trilar, Milan Kolinšek, Husjak in Šenveter. V podjetju je bila ustanovljena OF, ki je organizirala popravila orodja za partizane hrane ter čuvanje podjetja, tako da je bilo izročeno nepoškodovano v upravljanje ljudski oblasti.

Po osvoboditvi je bil glavni problem surovine. Te so prispele iz železarn v avgustu 1945, tako, da je 30 članski kolektiv nadaljeval tradicijo. Podjetje je bilo nacionalizirano, vodil ga je delegat ministrstva za industrijo Avgust Kosič. V obdobju planskega gospodarstva je bil za delegata postavljen Franc Slapnik-Boris. Surovine so bile zagotovljene, število zaposlenih se je večalo, kakor tudi proizvodnja, tako, da je v letu 1948 bila dosežena proizvodnja 1073 ton s 136 delavci.

(Nadaljevanje sledi)

Z ZADNJE SEJE DELAVSKEGA SVETA

Zadnja seja delavskega sveta je bila 8. novembra z dokaj obširnim dnevnim redom. Glavni direktor je poročal o izvršitvi sklepov delavskega sveta, predsednik upravnega odbora o delu upravnega odbora med peto in sedmo sejo delavskega sveta, obravnavali so spremembe statuta podjetja, poslovnika za delo delavskega sveta, pravilnika o štipendijah ter poročila o gospodarjenju v desetih mesecih v letu 1968 in izpolnjevanju pogojev za prehod na dvainštirideseturni delovni teden.

Iz poročila glavnega direktorja o opravljenih sklepih delavskega sveta ugotavljamo, da so bili vsi sklepi izvršeni ali pa so v teku izvršitve kot smernice, ki v glavnem zahtevajo več časa za njihovo uresničitev.

O krajšem delovnem tednu

V skladu s poročilom glavnega direktorja je bila imenovana komisija, ki bo pregledala izvršitev pogojev za prehod na skrajšani delovni teden po sprejetem načrtu in programu. To komisijo sestavljajo: Milan Zupanek — predsednik, Zvonimir Božič — tajnik, Rihard Pompe, Alojz Pavlič, Tone Ivanič, Rudi Vajdič, Anton Pišek in Ivan Čendak pa so člani. Potrebne analize in drugo gradivo, ki ga bo obravnavala komisija bodo pripravile strokovne službe. Delavski svet je sklenil, da mora ta komisija pripraviti predlog za prehod na skrajšan delovni teden za tisto sejo delavskega sveta, na kateri bo potrjen zaključni račun za leto 1968. To bo predvidoma v prvi polovici meseca februarja 1969.

Glavni direktor je v svojem poročilu še posebej naglasil zakonite pogoje za prehod na 42 urni delovni teden, ki jih določa temeljni zakon o uvedbi 42 urnega delovnega tedna. Po teh pogojih lahko podjetje preide na 42 uri delovni teden, če zagotavlja v krajšem delovnem tednu najmanj enak obseg proizvodnje oziroma storitev, kot ga je dosegalo pred uvedbo krajšega delovnega tedna in če zagotavlja v krajšem delovnem tednu delavcu najmanj enak dejanski osebni dohodek, kot ga je dosegalo pred uvedbo krajšega delovnega tedna.

Naj omenimo še, da je z navedenim zakonom določeno, da mora delavski svet ob potrditvi zaključnega računa analizirati, kako tečejo priprave za prehod na skrajšani delovni teden in v kolikšni meri so izpolnjeni pogoji za njegovo uvedbo in rezultate teh analiz predložiti kolektivu, da jih obravnava.

Iz kratkega ustnega poročila o pogojih za prehod na skrajšani delovni teden, ki ga je na seji delavskega sveta posredoval Rihard Pompe izhaja, da bi lahko prešli na 42 urni delovni te-

den 1. aprila 1969, če bomo organizirali delo v več izmenah ter smotrno uredili še nekatera druga pereča vprašanja v tekočem procesu proizvodnje in nekatera vprašanja socialnega značaja.

Omenjeni zakon je izšel leta 1965 in določa, da morajo podjetja preiti na 42 urni delovni teden najkasneje v petih letih. Ta prehod moramo torej opraviti tudi pri nas najkasneje do začetka aprila 1970.

Rekreacija

Po poročilu o delu upravnega odbora se je na seji delavskega sveta razvila živahna razprava o predlogu za izboljšanje rekreacije članov kolektiva. Naj omenimo, da so člani del. sveta kritično pripominjali naj bi se v gradivu, ki je predloženo delavskemu svetu uporabljalo na še lepe domače besede in naj bi namesto »rekreacija« zapisali lepo po domače odmor ali odih saj so zato še drugi lepi slovenski izrazi. Skratka, člani delavskega sveta zahtevajo naj pišemo slovensko in tako je tudi prav. Proč s tujimi izrazi, ki jih preprosti človek ne razume, večsih pa jih ne razume celo tisti, ki jih piše.

Razprava je zajemala v glavnem predlog upravnega odbora naj se sklene pogodba za graditev objektov za odih na Mozirski planini v Podmedvedjaku.

Bilo je mnogo raznih pripomb, končno pa je razprava razčistila nekatera vprašanja zlasti o načinu financiranja graditve teh objektov. Končno je bil sprejet sklep, da bomo sklenili pogodbo za to graditev.

Vilo na Miklavškem hribu bomo prodali

Na predlog upravnega odbora je delavski svet sklenil, da prodamo vilo na Miklavškem hribu. Prodana naj bo na licitaciji, denarna sredstva, ki bodo s to prodajo pridobljena pa se bodo uporabila za financiranje gradnje doma oddiha na Mozirski planini. Čeprav je ta vila sicer na lepem kraju in tudi lepo grajena, ni prostorna in bi bila

potrebna dodatna denarna sredstva, da bi jo uredili za to, kar je bilo prvotno mišljeno. Naj omenimo še to, da podjetje z nakupom te hiše doslej ni ničesar izgubilo in kot je razvidno iz navedenega sklepa tudi v bodoče ne bo.

Poslovník CDS

Delavski svet je sprejel nov poslovnik za svoje delo, ki se v marsičem razlikuje od dosedanjega. Točneje so razčlenjene pravice in dolžnosti članov delavskega sveta, pristojnosti delavskega sveta, postopek za volitve članov upravnega odbora, postopek za razpis volitev ter postopek za imenovanje in razrešitev glavnega direktorja.

Glede volitev organov upravljanja določa pravilnik, da se izvedejo po volilnih enotah, da mora biti vsak volilec seznanjen, kateri dan so volitve, ob katerem času in kje je njegovo volišče.

Kandidate za člane upravnega odbora imajo pravico predlagati samo člani delavskega sveta. Vsak član delavskega sveta lahko predlaga po enega kandidata za člana upravnega odbora.

Poslovník določa, da mora biti na kandidatni listi za člane upravnega odbora najmanj toliko kandidatov, kolikor jih volimo v upravni odbor, največ pa za polovico več kolikor jih izvolimo, tako da je možna izbira kandidatov pri volitvah.

V poslovníku je podrobno obdelano poglavje o postavitvi pomožnih organov delavskega sveta kot so komisije in odbori.

Komisija za odlikovanja

Delavski svet je imenoval komisijo za odlikovanja, ki jo sestavljajo: Marjan Piliš, pred-

sednik in člani Anton Gajšek, Pavel Goričan, Anton Bornšek in Marija Gričar. Naloga te komisije je, da v skladu z zakonom o odlikovanjih predlaga za služne člane kolektiva za dodelitev odlikovanja, še posebej ob petinsemdesetletnici obstoja tovarne.

Spremembe statuta podjetja

Na eni zadnjih sej je sprejel delavski svet novo organizacijsko shemo v zvezi s tem pa je bilo potrebno spremeniti tudi nekatera poglavja v statutu podjetja. Te spremembe se nanašajo v glavnem na spremenjeno organizacijo vodenja podjetja in strukturo organov upravljanja.

Spremembe statuta je tudi že potrdila občinska skupščina v Celju, na eni prihodnjih sej delavskega sveta pa bodo predložene tudi spremembe pravilnika o notranji organizaciji podjetja.

Spremembe pravilnika o štipendijah

V pravilniku o štipendijah so nastale le nekatere manjše spremembe. Tako bo sedaj komisija za štipendije kot upravno izvršni organ delavskega sveta dokončno odločala o dodelitvi štipendij in o njenem delu poročala delavskemu svetu tako kot ostale komisije. Doslej je moral odločitve komisije za štipendije potrditi še upravni odbor kar pa ni potrebno in je to tudi močno obremenjevalo delo upravnega odbora.

Poročilo o poslovanju v devetih mesecih leta 1968

Po tem poročilu se je razvila živahna razprava. Delavski svet je sprejel v vednost to poročilo in potrdil nekatere smernice za delo do konca leta 1968. Zlasti za zunanje obrate je bilo sklenjeno, da jim je treba posvečati veliko pozornost in odpraviti vzroke, ki preprečujejo boljši uspeh v teh obratih.

Delavski svet je ugotovil, da nekateri stroški še vedno rastejo kot so dnevnice, potni stroški, stroški investicijskega vzdrževanja, kljub sprejetemu akcijskemu programu, po katerem naj bi te stroške nižali.

Priključena obrata VI v Kruševcu in VII v Bistrici

Na nedavni seji UO podjetja so člani razpravljali o gospodarjenju podjetja v zadnjih 9 mesecih. Pri tem so ugotovili da podjetje kot celota ni doseglo v tem obdobju pričakovanih proizvodnih in finančnih rezultatov.

Tekom razprave so ugotavljali razne pomanjkljivosti v organizaciji in poslovanju, visoke stroške, težave zaradi zastarele mehanizacije, zamrznjenih cen, slabe discipline zaposlenih, neizdelanih planov razvoja, osvajanja novih izdelkov itd.

Ena izmed bolečih točk, ki so vzrok takim rezultatom pa je tudi nedejavnost naših obratov izven Celja, katerima smo doslej posvečali vse premalo pozornosti. Posebno velja to za obrat VI v Kruševcu, medtem ko je obrat VII Bistrica po ukinitvi proizvodnje starega programa v III. trom. z vsestranskim prizadevanjem že »izplaval« na rentabilno proizvodnjo.

Oba priključena obrata sta proizvodne obveznosti doslej slabo izpolnjevala. Na osnovi pokazateljev o uspehu oz. neuspehu poslovanja so organi upravljanja pred kratkim sprejeli sklepe, ki obvezujejo oba kolektiva in vodstvo obeh obratov pa tudi službe v Celju, da si kar najbolj prizadevajo za izpolnjevanje planskih obveznosti, kajti leto se bliža h koncu in polagati bo treba obracun.

Ce se ozremo malo nazaj in primerjamo rezultate od priključitev dalje, lahko iz tega potegnemo določene zaključke.

Obrat VI v Kruševcu

25. aprila 1966 je bila podpisana pogodba o prevzemu emajlirskega obrata od podjetja »V. Nikolić« v Kruševcu.

Obrat je pričel proizvajati 17. julija 1966 z 40 zaposlenimi, letos 30. septembra je zaposlenih že 53 oseb.

Proizvodne priprave vodimo ves čas iz Celja. Matično podjetje opravlja tudi vsa potrebna dela investicijskega vzdrževanja. Obrat je funkcionalno usposobljen za proizvodnjo velikih emajlnih površin. Po prevzemni pogodbi je bila vrednost vseh osnovnih in obratnih sredstev 3.097.500 N-din, za katere nam je odobrila KB Kruševac 3 do 4 letni kredit, ki ga moramo odplačati do 1970. leta.

Od prevzema dalje smo vložili v osnovna sredstva obrata znesek 1.371.000 N-din, od katerega nam je KB Kruševac odobrila 707.000 kredita za skladišče, drugo pa smo vložili iz naših sredstev in sredstev KB Celje. KB Kruševac nam je namreč odklonila kreditiranje obratnih sredstev za zaloge in terjatve tega obrata.

Celotni dolg za prevzeta in nova poslovna sredstva je bil letos ob triletju še 1.505.000 N-din.

30. septembra letos je bilo v obratu VI zalag materiala, polizdelkov in izdelkov za 745.000 N-din.

Proizvodnja kopalnih kadi je v letu 1966 stekla še z nekaterimi težavami, lani je bil rezultat boljši, letos pa je v triletju obseg proizvodnje precej nižji kot v enakem obdobju lani, medtem ko so letos opravili več uslug kot prejšnja leta. Slabemu finančnemu rezultatu pa so že neke mere botrovale tudi težave zaradi kvalitete kadi.

Osebnih dohodki so bili povprečno za 200 ur v letu 1966 712 N-dinarjev, v lanskem letu 718 N-dinarjev in letos 739 N-dinarjev.

V celotno proizvodnjo tega obrata je bila vkalkulirana še sorazmerna upravno prodajna

režija Celja, ki opravlja za obrat tudi vso računovodsko, prodajno, nabavno, kadrovsko službo in tehnologijo itd.

Obrat VI posluje vsa leta z izgubo. Obrat ima v delavskem svetu svoje zastopnike, ki v večini prisostvujejo zasedanju, pa tudi razpravam ob letnem zaključku in so tako bili seznanjeni o vsakoletnem rezultatu.

Izguba v I. poll. 1968 je bila 744.000 N-din, v III. trom. 1968 105.000 N-din, skupaj 849.000 N-din.

Skupna izguba I—IX/1968 po fakturirani realizaciji znaša pa 1.080.000 N-din.

V letu 1966 je bilo doseženo izgube	828.289 N-din
v letu 1967	268.036 N-din
1968/9 mes.	849.212 N-din

skupaj izguba 1.945.537 N-din

Poleg tega je podjetje iz svojih sredstev leta 1966—1968 odplačalo anuitete za kredite, kupilo 2 stanovanji in vložilo v nove investicije, tako da je bilo v 3 letih skupno vloženo v obrat že 4.686.632 N-din poleg izplačanih OD.

Vzrokov izgube v obratu VI je več, subjektivnih in objektivnih.

Taki rezultati so narekovali organom upravljanja sklep, da se o tem obvesti pristojne organe v Kruševcu, pa tudi sam kolektiv. Izgube matično podjetje ne bo več pokrivalo, neizpolnitev planov se bo nujno morala odraziti ob vsakomesečnem izplačilu osebnih dohodkov. V mesecu oktobru proizvodni plan spet ni bil dosežen. Če izidi gospodarjenja v obratu VI Kruševac ne bodo uspešni po sanacijskih ukrepih in ne bo plan proizvodnje dosežen in rezultati pozitivni, bo obrat dobil začasno upravo.

V ostalem pa lahko samo rečemo, da je bil za take ukrepe že skrajni čas.

Obrat VII v Bistrici

Pogodba o prevzemu obrata TOBI Bistrica od podjetja EM v Mariboru, je bila podpisana

20. julija letos, prevzeli pa smo obrat že ob novem letu 1968. Proizvodnja je tekla neprekinjeno. Vso prvo polovico leta je tekla proizvodnja še po programu bivšega podjetja TOBI—EM. V III. trom. smo pospešno osvajali proizvodnjo novih izdelkov.

Sredstva, ki smo jih sprejeli po prevzemni bilanci od podjetja EM Maribor niso zadoščala za normalno obratovanje, zato smo morali preko ustreznih forumov v Mariboru vezati prevzem tudi na dodelitev potrebnih obratnih kreditov.

Skupno smo prevzeli osnovnih, obratnih in sredstev skupne porabe v vrednosti 9.214.000 N-din, kar je bilo vezano na prevzem kreditov za osnovna sredstva in za stanovanja.

Za ostalo so bili prevzeti ustrezni skladi. Za obratna sredstva je še bilo najeto 6.700.000 N-din kreditov.

Ob prevzemu je štel kolektiv 360 oseb, 30. septembra pa je bilo zaposlenih še 339 oseb. V oktobru smo na novo še zaposlili 30 oseb.

Obrat ima nekatere svoje službe, pomoč pa prejema tudi iz Celja. Obrat je funkcionalno usposobljen za proizvodnjo raznih gospodinjstskih predmetov.

Vlaganj v investicije še ni bilo v prvih desetih mesecih, čeprav bi bilo nujno potrebno dopolniti opremo in naprave za emajliranje, ki so ozko grlo.

Obrat ni izpolnil svojih obveznosti po planu kot sledi:

proizvodnja ton	I. poll.	III. trom.	I—IX/1968
v 000 PPC vrednost	67 %	74 %	69 %
	57 %	78 %	64 %

Celotna realizacija v devetih mesecih je bila seveda znatno nižja od planirane.

Osebnih dohodki so bili izplačani za 200 ur povpreč. v I. poll. 580 N-din, v III. trom. 596 N-din.

V vso proizvodnjo tega obrata je bil vkalkuliran tudi sorazmerni del upravne režije obrata v Celju. Obrat VII je zaključil I. polletje upoštevaje tudi pozitivno razliko v nabavni ceni materiala s proizvodnim dobič-

kom v višini 491.000 N-din.

Realizacija pa je bila izkazana z izgubo v višini 156.000 N-din. Na osnovi takih rezultatov je DS po razpravi o finančnem poslovanju sprejel sklepe za nadaljnje poslovanje tega obrata in zahteval od kolektiva ter vodstva obrata in služb v Celju ustrezne ukrepe, ki naj obrat čimprej z novimi izdelki usposobijo za rentabilno proizvodnjo.

V III. trom. je obrat z vsestranskim prizadevanjem in ob pomoči obrata Celje zaključil z dobičkom v proizvodnji v višini 317.000 N-din.

S stopnjevanjem prodajo izdelkov starega in novega programa pa je uspelo v realizaciji doseči dobiček, ki je skupno po podatkih zadnjega septembra znašal 860.000 N-din, s čimer je bil pokrit tudi negativni finančni rezultat I. polletja. Pripomniti pa je, da je delni vzrok takega rezultata tudi dejstvo, da obrat Celje kupuje iz svojih rentacijskih deviz, ki jih ustvarja pri izvozu posode, razni reprodukcijski material iz uvoza in ga zaračunava obratu po uradnem kurzu.

Kolektiv obrata se zaveča, da se je treba v celoti vključiti v izvajanje svojih planskih nalog in tudi z lastnimi silami prispevati k boljšim rezultatom.

Od izkazanega dobička devetih mesecev pa bo potrebno izločiti večja sredstva še za odpis zalag materialnih in blagovnih vrednosti zaradi opustitve proizvodnje artiklov, ki imajo čedalje težji plasman na trgu, tako da bo verjetno finančni rezultat ob koncu leta dosežen tako, da ne bo niti izgube niti dobička.

Delavski svet je v razpravi o rezultatih poslovanja za devet mesecev letošnjega leta ugotovil, da so se rezultati obrata Bistrica izboljšali in zato ostre ukrepe sprejete v mesecu juliju in avgustu preklicali, in s tem kolektiv obrata Bistrica dal priznanje za njihov trud pri vzajemnem reševanju rentabilnosti proizvodnje in realizacije.

Tudi mesec oktober v obratu VII je dokazal lep vzpon v proizvodnji in realizaciji. Ovirajo

ga še nesolidne dobave kooperantov in dobaviteljev. Celotni kolektiv EMO pričakuje od obrata Bistrica, da bo potem, ko se je tudi s svojim osebnimi dohodki in novo organizacijo vključil v celoti v podjetje EMO, še bolj napel sile in uspešno zaključil leto 1968. Upa je, da bodo naslednje leto startali z bolj jasno perspektivo kot pa je bila tista pred deset meseci.

Viktor Piliš

PRODAJA V OKTOBRU

Zaporedju vsakokratne fakturirane realizacije prodaje v vseh mesecih III. četrtletja, se pridružujejo znova ugodni rezultati prodaje tudi v oktobru. Še več, obseg prodaje v oktobru 1968, ki znaša po fakturirani realizaciji 2,57 milijard S-din, je prekosil vsa pričakovanja in predhodne ocene in to celo sektorja prodaje in zunanje trgovine samega.

Ta prodaja predstavlja v primerjavi z dosežkom v septembru ponoven vzpon za preko 330 milijonov S-din ter je višja v primerjavi z oktobrom 1967 kar za blizu 570 milijonov S-din ali za 28 %.

Nedvoumno predstavljajo ti dosežki višino, ki je kolektiv nikdar do sedaj ni dosegel, hkrati pa dokazuje, da je mogoče z vsestranskim prizadevanjem in smotrnostjo poslovanja doseči tudi tako velike cilje, s katerimi se lahko kolektiv samo ponaša.

Ce bolje razčlenimo obseg prodaje v oktobru, potem ugotavljamo, da je to rezultat predvsem znatno poraslega obsega proizvodnje, čeprav je bil mesečni operativni plan dosežen po količini samo s 97 odstotki, po vrednosti pa 95 odstotno.

Pri tem je obrat VII dosegel svojo do sedaj največjo mesečno proizvodnjo v vrednosti blizu 350 milijonov S-din. Najslabši rezultat je pokazala proizvodnja v obratu VI — Kruševac, ki je zaostala za 14 % za planiranim obsegom.

Ce se vrnemo na področje prodaje, potem je treba reči, da smo v oktobru dosegli to rekordno fakturirano realizacijo po zaslugi nadaljnega znižanja prej vskladiščenih zalog. V tem mesecu smo iz starih zalog znova prodali blaga za blizu 200 milijonov S-din, s čemer pa smo konec oktobra prišli na obseg vseh zalog gotovih izdelkov, ki predstavlja manj kot polmesečno proizvodnjo. Pri širini sortimenta izdelkov, ki ga proizvajamo, pa ni pričakovati, da bi se zaloge v naslednjih mesecih mogle še vidno znižati, saj pri kurantnih izdelkih nimamo praktično več nikakršnih zalog. Kot je sedanja situacija za podjetje ugodna, pa predstavljajo take nezadostne zaloge negativno stanje za tržišče odnosno naše kupce, ki jim v zadnjem času v vedno manjšem obsegu izvršujemo njihova naročila, kar poganja za sabo tudi kritiko neizpolnjevanja pogodbenih naročil.

Se posebno težak položaj je na tržišču z novimi izdelki obrata VII., ker ne moremo pokriti sklenjenih pogodbenih obveznosti v višini 50 odstotkov. Prodajna služba je zato tarča številnih kritik, ki lete na podjetje s strani kupcev zaradi premajhnih dobav teh novih izdelkov obrata VII., radiatorjev, kotlov, določenega sortimenta emajli-

rane posode ter pomivalnih omaric in to prav v jeku največje sezonske prodaje na trgu.

Tudi zaloge gotovih izdelkov v obratu VII., o katerih smo pisali v preteklih mesecih, in ki so jih sestavljali prevzeti izdelki odnosno prevzeti proizvodni sortiment podjetja EM, se nadalje znižujejo. Iz proizvodnje tega obrata smo v oktobru prodali za blizu 90 milijonov S-din blaga iz zalog, in če bomo do konca leta vrednost zalog gotovih izdelkov uskladili z dejansko ceno teh izdelkov, ki jih tržišče priznava, potem bomo s tem doobra rešili žarišče zalog izdelkov, ki smo jih bili prisiljeni proizvesti v prvih osmih mesecih letošnjega leta, pred uvajanjem nove proizvodnje. Škoda je le, da nam redna proizvodnja novih izdelkov ni stekla v rokih, ki smo jih postavili, saj bi bilo sicer današnje stanje še ugodnejše.

Ne bi bili objektivni, če pri oceni oktobrskih rezultatov prodaje ne bi dodali dejstva, da je v določeni meri do te velike prodaje prišlo tudi po zaslugi znatnih premikov v prodajnih cenah izdelkov, zlasti določenega sortimenta emajlirane posode ter novih izdelkov obrata VII. Ta premik smo si mogli dovoliti zato, ker nam tržne politike v sedanjem času to omogočajo. Poudariti pa je treba nedvoumno, da teh premikov v cenah določenih izdelkov v bodoče ne bo več mogoče upeljati, saj smo v številnih proizvodnih grupacijah izdelkov dosegli raven, ki ne dopušča daljnjih adaptacij v cenah, brez jemanja v zakup številnih negativnih posledic, ki bi se jim potem morali izpostaviti in ki bi prav gotovo zavrle uspešnost poslovanja našega podjetja. Tega se moramo zavedati bolj kot kdaj koli prej, če ne želimo, da pripeljemo podjetje v neugoden položaj.

Ob takem razmišljanju bodočega poslovanja, pa se samo po sebi vsiljuje zahteva, po kateri bo v bodoče mogoče dosegati boljše uspehe v akumulaciji in prodaji podjetja predvsem leše preko smotrnejših vsakodnevnih naporov za večji obseg proizvodnje tistih izdelkov, po katerih tržišče povprašuje, za proizvodnjo bolj akumulativnih izdelkov, ob zavestnem organiziranju proizvodnje z nižjimi stroški itd., itd., ne nazadnje pa je treba ugotoviti, da smo z ob-

stoječimi kapacitetami proizvodnje dospeli na tisto kritično točko, preko katere bomo nadaljnje gibanje hitrega večanja proizvodnje in zlasti prodaje, ki

smo jim priča v zadnjih mesecih mogli v bodoče zagotoviti le ob izgradnji novih kapacitet, novih proizvodnih in skladiščnih prostorov. Sredstva v ta namen so na voljo in mi jih moramo sedaj čim hitreje in čim boljše vložiti v nove investicije, ker bo jutri sicer že prepozno.

IB

IZ DELOVNIH ENOT — IZ DELOVNIH ENOT — IZ DELOVNIH ENOT

OBRAT VII TOBI

Tudi v obratu VII TOBI primanjkuje delovne sile za zagotovitev redne mesečne proizvodnje in zato so predlagali upravnemu odboru, da se poveča število delavcev na naslednjih delovnih mestih: pomožna dela, vlečenje na stiskalnicah, kleparska dela, varenje in nanašanje temeljnega in krovnega emajla. Upravni odbor je na zadnji seji dne 2. novembra 1968 sklenil, da sprejme njihov predlog in tako bodo v tem obratu zaposlili še sedemnajst delavcev.

V obratu TOBI, so razpravljali o proizvodni problematiki in med drugim sklenili, da bodo čimprej končali proizvodnjo pomivalnih omaric iz obstoječih polizdelkov. Tudi za druge koristne gospodarske ukrepe so se pomenili. Želijo predvsem, da se proizvodnja njihovega obrata tehnološko čimprej zaključí. Ponovno so se obrnili na upravni odbor, da bi jim ta končno dodelil nekaj sredstev, s katerimi bi razpolagal obrat v nujnih primerih.

Na seji obratnega sveta so imenovali tudi odbor za proslavo štiridesetletnice obstoja tega obrata. Ta odbor bo pripravil program proslave in predračun.

OBRAT ODPRESKOV IN KOLES

V obratu odpreskov in koles so v zadnjih desetih mesecih

dosegali operativne plane stodoletno, čeprav so imeli velike težave zaradi nepravočasne nabave pločevine, pa tudi prehod proizvodnje iz uvozne na izdelovanje domače pločevine jim je delal velike težave pri prizadevanju za izdelavo kvalitetnih izdelkov. Pločevina je srpasta in neenake širine. Da so njihovi izdelki tako kvalitetni kot so, pa so potrebne dodatne delovne operacije. Za nekatere dele izdelkov pa čakajo že dva meseca na pločevino.

Velike nevšečnosti v proizvodnji jim povzročajo močno izčrpan strojni park. Pred kratkim se je pokvaril stroj za kroženje obrocev za kolesa in popravilo bo trajalo več kot mesec dni. Sedaj jim pri tem delu pomaga neki privatnik, ki ima podoben stroj. Tudi ostali stroji kot so vrtni stroji in stružnice so zaradi njihove zastarelosti v nevarnosti, da se vsak čas pokvari, zanje pa ni nadomestila. Kljub temu in drugim velikim težavam, ki se srečujejo z njimi sodelavci v tem obratu, upajo da bo enkrat vendarle prišlo tudi pri njih do načrtne obnove strojnega parka. Svojo perspektivo vidijo v izdelovanju odpreskov v kooperaciji z drugimi podjetji, vendar bo potrebno zato postopno obnoviti strojni park ter izboljšati tehnološke postopke. Želijo si veliko stiskalnico za izsekovanje in močnejšo oblikovalno klop.

Nekateri pokazatelji razvoja podjetja zadnjih deset let

V skladu z metodo izdelave razvojnega plana podjetja, sem za potrebe izdelave novega srednjeročnega plana razvoja podjetja za obdobje 1968—1973. leta analiziral gibanje nekaterih najvažnejših makropokazateljev v obdobju 1958—1967. Ti pokazatelji, kljub njihovi nepopolni »čistočici«, omogočajo dober vpogled v uspehe in probleme razvoja podjetja v obdobju zad-

njih deset let. Pa poglejmo te pokazatelje. Vrednost proizvodnje je v zadnjih devetih letih naraščala letno povprečno za 25 odstotkov, celotni dohodek za 26 %, fizični obseg proizvodnje — tonažno za 14 %, medtem ko je neto produkt naraščal povprečno letno v istem obdobju za 15 %. Čeprav so ti rezultati precej visoki, pa vendar z njimi ne moremo biti povsem zado-

IZ DELOVNIH ENOT

Anton Marolt odhaja

Anton Marolt je prišel na delo v tovarno leta 1938. Delal je torej pri nas polnih trideset let. Bil je več let predsednik DS in večkrat izvoljen v razne organe upravljanja v podjetju. Tudi na terenu je bil Tone Marolt izredno priden in požrtvovalen delavec, zlasti v našem delavskem Gaberju. Za svoje zasluge je bil odlikovan z redom dela z zlatim vencem.

Njegovi sodelavci so se poslovili od njega na izletu, ki so ga priredili v ta namen v Slovenske gorice.

Feldin Jernej in Franc Vodenik UPOKOJENA

Poleg Marolta sta odšla v zasluzeni pokoj iz delavnice kotlov še Feldin Jernej in Vodenik Franc. Vodenik Franc je delal v tovarni polnih štirideset let na raznih delovnih mestih, največ časa pa je delal v delavnici kot-

lov. Ob slovesu nam je povedal, da se kljub dolgim letom dela počuti še kar mlad. Pravi, da delo in pravilno, zmerno življenje krepi človeka. Čeprav so bi-

le skrbi za življenje in družino je vendar vse tako hitro prešlo. Sicer pa ima v načrtu še marsikaj. Zgradil si bo novo hišo in tam bo v prihodnje dovolj dela.

Feldin Jernej pa je delal v tovarni triindvajset let. Skromen in miren delavec je vedno opravljal delo, tako da je bilo prav. Raje je napravil več kot

pa manj, saj tovarna mora napredovati, če hočemo, da bomo imeli vsak svoj kos kruha. Si-

cer pa je bilo delo vedno bolj težavno, toda žilave roke so mu bile vedno kos.

Tovarišem sodelavcem je žal, da odhajajo njihove stare grče. Toda kaj hočemo. Tako je življenje, sicer pa so si ti naši sodelavci zaslužili, da žive mirno in sproščeno na stara leta, saj so storili več kot so mogli za svojo tovarno, ki jim je dajala kruh skoraj pol stoletja njihovega življenja.

Anton Lednik

Iz enote vzdrževanja pa se je poslovil tovariš Lednik Anton. Ta stari in utrjeni delavec je delal v tovarni polnih dvainštirideset let. Dolga leta je bil de-

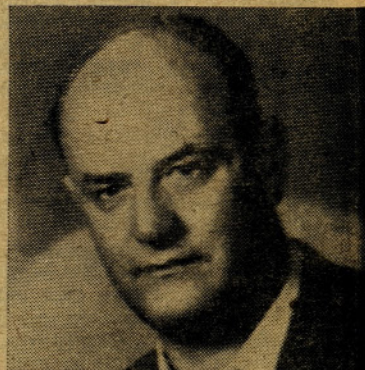

žurni tehnik. Le kaj naj bi povedali o človeku, ki je prihajal na delo v tovarno dvainštirideset let nepretgoma? Lahko rečemo, da je rasel z njo in da je njen del, saj so vsa dogajanja v tovarni povezana tudi z njegovim delom in z njegovo osebnostjo. Tone Lednik je bil vedno izredno priden in marljiv delavec, ki se je zavedal svojega odgovornega dela kajti biti dežurni tehnik ni lahko delo. Mno-

go je skrbi in treba je odpraviti dosti nevskečnosti, ki se pojavljajo v tekočem procesu dela. No, bil je kos svoji nalogi in si je po dolgih letih dela zaslužil miren počitek in sproščenost na stara leta.

Lučo Cokan

Ko se je pred dnevi prišel kar ganjen posloviti, smo se skoraj težko zavedali, da bo iz našega hodnika v pritličju za vselej izginil njegov smeh, njegovi hitri koraki, hitri, veseli pozdravi. Ste ga kdaj videli slabe volje? Najbrž tudi vi nikoli. Naj tudi tokrat damo besedo Ludviku Cokanu, ki je pred dnevi med sodelavci iz sektorja priprave in še posebej v krogu delavcev nabave še enkrat dvignil kôzarček in so se skupaj za slovo poveselili. Toda nikar si ne obečajmo, da bo Lučo Cokan miroval. Vse predobro ga poznamo

in žal nam je, da odhaja iz našega hodnika, iz naše tovarne še eden tistih, ki je bil tako tvoren in je pri tem imel s sabo vedno še zvrhano mero dobre volje.

»Ne bom še nehal delati«, je dejal ob slovesu »ampak ob jutrih bom pa lahko malo potegnili«. Nasvidenje tov. Cokan.

voljni, če upoštevamo, da so vrednostni pokazatelji računani na osnovi tekočih cen, ki so se v zadnjih letih menjale, če neto produkt zelo počasneje narašča od porasta celotnega dohodka ter če upoštevamo, da so ti rezultati ustvarjeni ob poprečnem letnem porastu števila zaposlenih za približno 7%.

Iz dinamike gibanja celotnega dohodka in fizičnega obsega proizvodnje ter števila zaposlenih po letih, ugotavljamo precejšnjo usklajenost gibanja, ki je v zadnjem času sicer manjša, vendar kljub temu govori o tem, da je stopnjevanje pozitivnih poslovnih rezultatov v glavnem posledica naraščajočega zaposlovanja. Do bolj bistvenih odstopanj v gibanju navedenih

kategorij prihaja leta 1963 in se nadalje stopnjuje. Na ta pozitivna odstopanja v dinamiki gibanja teh kategorij, pa niso vplivale le spremembe v cenah, ampak tudi aktiviranje nekaterih investicij ter uvajanje v proizvodnjo novih, večvrednostnih izdelkov s precejšnjo udeležbo kooperantske proizvodnje. Na močno dinamiko gibanja navedenih kategorij pa ni v pomembni meri vplivalo povečanje storilnosti, saj so premiki v storilnosti zelo skromni ter bo na tem področju potrebno iskati rezerve v boljši funkcionalni delitvi dela in boljših metodah dela.

Čisti finančni rezultati poslovanja pa so kljub poprečnemu letnemu porastu skladov za 50

odstotkov in amortizacije za 26 odstotkov, v absolutnem znesku tako majhni, da ne zadoščajo niti za regeneracijo, kaj šele za razvoj oz. razširjeno produkcijo podjetja.

Poleg tega pa je v zadnjem času opaziti določeno stagnacijo v gibanju osebnih dohodkov. Na relativno manjši čisti rezultat poslovanja, pa je bistveno vplival intenziven porast stroškov poslovanja, predvsem materialnih stroškov, ki so v zadnjih devetih letih naraščali poprečno letno za 36 odstotkov. Takšno gibanje celotnega dohodka in materialnih stroškov, je imelo direktni odraz na gibanje osebnih dohodkov zaposlenih. Masa osebnih dohodkov je naraščala poprečno letno z

dinamiko 83 odstotkov, po zaposlenem pa za ca. 46 odstotkov, kar je pri porastu življenjskih stroškov letno z 21 odstotki, omogočilo poprečni letni porast realnih osebnih dohodkov za 9 odstotkov.

Na kratko je na sploh za razvoj podjetja v zadnjih desetih letih značilno: intenzivni porast vrednosti proizvodnje, še bolj intenziven porast materialnih stroškov, števila zaposlenih, vedno višji čisti rezultat poslovanja podjetja in nekoliko počasnejša rast osebnih dohodkov v zadnjih letih kar pomeni, da razvoj podjetja pridobiva na pomenu ter čedalje bolj prodira v ospredje pri poslovni politiki.

Cedo Deletič

Pneumokonioze v naši tovarni

(I. nadaljevanje)

V prejšnji številki smo skušali poljudno opisati pljučna obolenja, ki jih s skupnim imenom imenujemo »pneumokonioze«, še zlasti posebno vrsto teh obolenj — silikoze; za to obolenje namreč v naši tovarni obstajajo možnosti spriču specifičnih delovnih pogojev, zaradi relativno močne zaprašnosti v posameznih delovnih procesih. Opisali smo tudi rezultate meritev zaprašnosti na posameznih delovnih prostorih in poudarili, da je naš namen, odkrito povedati, kako je s stanjem silikoznih obolenj med delavci naše tovarne. Danes pa je naša naloga, da prikazemo, kakšne rezultate smo dobili s petletnim opazovanjem in rednimi periodičnimi zdravstvenimi pregledi delavcev, ki delajo na ogroženih delovnih mestih.

REZULTATI ZDRAVSTVENIH PREGLEDOV DELAVCEV

Poznavajoč tehnološki postopek in rezultate meritev zaprašnosti ugotavljamo, da gre v našem primeru za prašnate delce mineralnega izvora z znatnejšim odstotkom silikogenih elementov, to je prostega silicijvega dioksida. V rentgenski in splošni klinični sliki bomo torej pričakovali temu odgovarjajoče rezultate.

Tovarna je občasno naročala zdravstvene preglede ogroženih delavcev že pred letom 1964. Od leta 1964 dalje pa so ti pregledi bolj sistematični, opravljajo se vsako leto, pregledano je letno pretežno vse ogroženo osebje, pregledi so dopolnjeni z rentgenski in klinični obdelavo, »preizkusne grupe« delavcev z raznih delovnih mest v večji ali manjši oddaljenosti od neposrednega izvora prahu. Pregledi »preizkusne grupe« so namreč koristni z več ozirov: odkrivajo morebitno okuženost ozračja v okolici neposrednega izvora zaprašnosti, pokažejo pa tudi individualno nagnjenost k hitrejšemu nastanku obolenj posameznikov že pri majhni izpostavljenosti, tako časovno kot po količini zaprašnosti. Zdravstvene preglede je opravil Oddelek za medicino dela v Celju. Ti pregledi obsegajo:

- zdravstveno in delovno zgodovino,
  - splošno klinično stanje s krvnimi in urinskimi izvidi,
  - rentgensko sliko pljuč,
  - spirografsko testiranje ventilatorne funkcije dihal,
  - neljivo sliko zdravstvenega stanja pregledu lahko dobimo z organskih sistemov.
- Po tako obsežnem zdravstvenem pregledu lahko dodatne spe-

cialistične preglede ostalih. Za omenjeno strokovno poročilo je bil znova pregledan ves

rentgenski material vseh pregledanih od leta 1964 dalje in postavljena je bila nova klasifikacija tako, kot je bilo določeno na mednarodnem kongresu v Ženevi. Naši podatki so torej zelo realen prikaz obsežnosti silikotičnih obolenj v naši tovarni, saj je ves material ponovno pretehtan in primerjan iz leta v leto ter je dana ocena, ki jo sodobni principi narekujejo.

V zadnjih letih (od 1964 do 1968) je bilo preiskovanih 300 oseb (zaokroženo število je povsem slučajno), ki so bile skupno pregledane 571 krat. Posamezniki so bili torej večkrat pregledani. Z neposredno ogroženih delovnih mest je bilo zajetih 180 oseb (topilnica, brizgalka, mlini, brušenje rešetk), ostalih 120 delavcev pa predstavlja »preskusno grupo« odnošno nekaj delavcev, ki so obolenje že prinesli od zunaj s prejšnjih delovnih mest in zdaj v EMO ne delajo na ogroženih delovnih mestih. Na osnovi 571 pregledov delavcev rezultira trenutna skupna slika stanje silikoz v naši tovarni:

1. — pregledanih oseb 300,
2. — na rentgenu ni opaziti nobenih sprememb pri 201 osebi,
3. — na rentgenu sumljivi znaki (vendar še ne taki, da bi jih po sodobnih principih morali že šteti k silikozi) pri 75 osebah,
4. — razvita silikoza lahke oblike pri 21 osebah,
5. — razvita silikoza srednje teže oblike pri 3 osebah.

Težji oblik z okvarami dihalnih funkcij pri 300 pregledanih nismo našli. Ker pa smo predvsem usmerjeni na tista delovna mesta, kjer je neposredni izvor zaprašnosti, to je: topilnica, mlini, brizgalne kabine, brusilci rešetk, bomo iz skupne slike izluščili prizadete; tako dobimo naslednjo sliko: kusno grupo, kot smo to že spredaj omenili. 4 osebe od teh 120 pa so bile pregledane zaradi zdravstvene kontrole, ker so že oboleli vstopili v tovarno, vendar opravljajo delo na povsem neogroženem delovnem mestu.

Če te 4 delavce odštejemo, predstavlja pravo preizkusno grupo 116 oseb; 74 jih je bilo

sti in z različnih oddelkov tovarne: varilci, kleparji, svetličarji, transporterji, vozniki vilicarjev in žerjavovodje, pečarji, nanašalci emajla, brisalke in smetalke posode. Rezultati pregledov te skupine pokažejo naslednje:

- od 116 pregledanih oseb so 103 brez vseh sumljivih znakov,
- sumljiv znak je ugotovljen pri 12 osebah,
- znak lahke oblike silikoze ugotovljen le pri 1 osebi.

Od 12 sumljivih so 4 iz emajlirnice (nanašalki emajla, 1 izpihovalka prahu, 1 brisalke posode), 4 so polirci (svetličarji), 1 orodjar (ki pa je delal pred leti v mlinu), 1 žerjavovodja (je delal 5 let v livarni šture), 1 elektro in avtogone varilec, 1 delavec v izdelovalnici kotlov (delal 18 let v Cinkarni).

Znak lahke oblike silikoze pripada delavcu, sprejetemu v tovarno 1963 leta, pred tem je delal 3 in pol leta v Cinkarni in 1 leto v kamnolomu.

Od 4 oseb, ki smo jih od preizkusne skupine 120 izločili, imajo 3 lahko razvito obliko silikoze, 1 pa sumljive znake. Od 3 z razvito silikozo je 1 delavec sedaj klepar, prej pa je delal 5 let v rudniku Pečovnik, Hrastnik in Velenje, 1 je zdaj voznik vilicarja, nekoč pa je delal 8 in pol let kot strugar v keramični industriji Liboje, 1 honorarni kontrolor — nekoč je delal 42 let v mlinu. Sumljiv znak ima delavec zdaj v pocinkovalnici, ki pa je nekoč delal 13 let v opekarni Ljubecna. Ti 4 delavci so torej kot silikotiki za našo tovarno podedovani, z njimi le kompletiramo trenutno število obolelih za silikozo v tovarni, pri ocenjevanju nevarnosti silikoze v tovarni pa jih ne bomo upoštevali.

Bolj vznemirljivo pa je, da se nam sumljivi znaki rentgenološko pojavljajo pri delavcih v emajlirnici (brisalke, nanašalki, izpihovalki), torej na onih delovnih mestih, ki so dokaj oddaljena od izvora zaprašnosti. Preizkusna grupa v letu 1968 je bila poiskana s teh delovnih mest predvsem zaradi ugotavljanja eventualne nevar-

kazale resnično nevarnost. Do izpostavljenosti v prostorih emajlirnice pa traja pri vseh teh delavcih znatno preko 10 let, ne da bi v tem času delale neposredno pri izvoru zaprašnosti. Ko pa bomo pregledovali skupino brizgalk, bomo pri nekaterih delavcih, ki imajo razvito obliko silikoze, ugotovili kratko časovno izpostavljenost na neposredno ogroženem delovnem mestu, pa dolgo časovno izpostavljenost na drugih delovnih mestih v emajlirnici.

Za naše preučevanje pa so seveda najbolj zanimivi delavci v topilnici, v mlinih, pri brizgalnih kabinah in — letos prvič izvršeni pregledi — pri brušenju železnih rešetk. Vsak delavec je tu — razen brusilci — ves delovni čas izpostavljen na izvoru prahu. Delo je fizično težko, opravlja se — razen pri brizgalnih kabinah — stoje in s hojo po več ali manj enakomerno zaprašenem delovnem prostoru. Delavke pri kabinah delno sedijo, delno ves čas stojijo in vse delo opravljajo z rokami. Vse to omenjam, ker je za nastanek silikoznega obolenja poleg zaprašnosti na delovnem prostoru važna tudi telesna obremenitev delavca in pa individualna nagnjenost do tega obolenja.

Ko smo primerjali rezultate preiskav, smo pri delavcih, ki so bili večkrat pregledani, ugotovili višjo stopnjo razvitosti obolenja. To je razumljivo, saj so to delavci, ki so na ogroženem delovnem mestu zaposleni že dalj časa in so bili torej pri periodičnih zdravstvenih pregledih večkrat zajeti. Po drugi strani pa nam to dokazuje, da — za naše razmere — najtežje oblike obolenja ne nastopajo na ogroženih delovnih mestih. Enkrat pregledani so bili prahu izpostavljeni le nekaj let (2 do 3 leta), ekspaniranost pri večkrat pregledanih pa znaša tudi preko 10 let. Kakega posebno nevarnega napredovanja bolezni tudi pri dalj časa ekspaniranih delavcih nismo našli. Upadljivo pa je, da na teh zares ogroženih delovnih mestih ostaja približno polovica delavcev rentgenografsko negativnih, kar jasno dokazuje, da obstoji individualna nagnjenost za razvoj silikoznega obolenja pri posameznih delavcih. V tabeli, kjer prikazujemo številčno stanje obolenj, je prikazano, da imamo 3 delavce s srednje razvito obliko silikoze. Ker gre za petletno opazovanje, moramo pojasniti naslednje: od treh sta dva delavca že invalidsko upokojena. Prvi je delal 24 let v topilnici, drugi — bila je delavka — ima preko dvajsetletno izpostavljenost kot brizgalka posode. Tretji primer pa je brizgalka posode, ki to delo opravlja že 8 let, prej pa je bila delavka 5 let v šamotarni. Vse to dokazuje, da so za nastanek težjih oblik silikoze najbolj nevarne brizgalne kabine in topilnica.

dr. Jože Čakš

Delovišče	Pregledanih oseb	Ni znakov okvare	Sumljivi znaki	Lahka oblika	Srednje teška oblika
Topilnica	52	23	21	7	1
Mlini	17	7	9	1	—
Brizgalne kabine	95	55	30	8	2
Brusilci rešetk	16	13	3	—	—
Skupno	180	98	53	16	3

pregledanih v letu 1966, 42 pa v letu 1968. Skupino predstavljajo delavci različnih dejavnosti.

Ker gre rentgenografsko le za sumljive znake, bodo šele kontrole v naslednjih letih po-

PISMA

V prilogi vam pošiljam nagradni kupon, ki sem ga prejel pri nakupu vaše peči na olje EMO-8 kot tudi rešitev nagradne križanke.

Peči še nisem priključil, na vsak način pa je njen videz lep, okusen in bo prostor dnevne sobe prav lepo izpopolnila.

V pričakovanju sreče pri zrebanju vas tovariško pozdravljam in želim veliko delovnih uspehov.

Sladič Anton
Novo mesto
Gubčeva 36

Najtopleje se zahvaljujem za zelo hitro dostavo varnostnega ventila za eecom lonec, iz česar je razvidno vaše ažurno poslovanje. Istočasno želim celotnemu kolektivu mnogo uspeha pri delu.

MR. PH Kulušič Marga
Črničeva ul. 35/II
Zagreb

Sporočam vam, da sem prejela tri rezervne dele in navodila za sokovnik, za kar se vam toplo zahvalim. Obenem želim, da bi se vaši proizvodi še naprej pojavljali na tržišču, ker so strokovno in kvalitetno dovršeni in za nas gospodinje neprecenljive vrednosti.

Se enkrat iskrena hvala in mnogo delovnih uspehov!

Milena Jenko
Novo mesto
Cankarjeva 7

Spoštovani proizvajalec!

Tudi jaz sem ena izmed kupcev vaše peči EMO-5. Odkar je prišel vaš proizvod v našo hišo, smo vsi mnogo srečnejši. Predvsem smo zadovoljni z visoko kvaliteto peči EMO Celje in jo priporočamo vsem gospodinjam, ker le EMO-5 vam prinese zadovoljstvo v vaš dom.

Mnogo lepih pozdravov kakor tudi mnogo sreče pri nadaljnjem delu želi vašemu kolektivu vaš kupec

Tuškan Marija
Ognjena Price 23
Vukovar
SRH

Najlepše se zahvaljujem, čeprav precej pozno, za električni štedilnik TOBI tip 166, ki sem ga prejel kot nagrajenec revije NAS DOM. Z njim sem zelo zadovoljen, posebno pa me veseli, ker prihaja nagrada prav iz Celja, saj sem Celjan. Po osnovni šoli sem se želel pri vas zaposliti tudi jaz, vendar takrat je bilo to zelo težko doseči.

Se enkrat najlepša hvala in tovariški pozdrav!

Lux Roland
Drvar
Poštni predal 45

Ob odhodu v invalidsko upokojitev se pristrčno zahvaljujem vsem sodelavcem iz strojnega ključavničarstva in priprave dela za vzdrževanje za vse lepo, kar so storili zame.

V bodočnosti jim želim še veliko lepih dni, pri delu pa veliko delovnih uspehov.

Alojzija Macuh

Upokojenci območja Gaberje — Delavska cesta, Kovinska cesta in Golovec se lepo zahvaljujejo upravnemu odboru EMO za odobritev avtobusa v rekreacijske namene.

V prepričanju, da bo tudi prihajnje leto UO pripravljen ustreči naši prošnji za prevoz za izlete se že vnaprej lepo zahvaljujemo, ter želimo obilo uspeha in napredka v letu 1968.

Upokojenci EMO,
Vodič: Ciril Zupanc
Pomočnik: Ivan Vizjak

Dobrim sodelavkam in sodelavcem iz zavijalnice in skladišča gotove posode se najlepše zahvaljujem za bogato darilo ob odhodu iz kolektiva.

Zahvaljujem se tudi tovarišem in tovarišicam iz uprave za sodelovanje za vljudnost.

Posebno se zahvaljujem tovarišicama Lidiji in Emici za požrtvovalnost.

Sodelavka Julijana Milanez

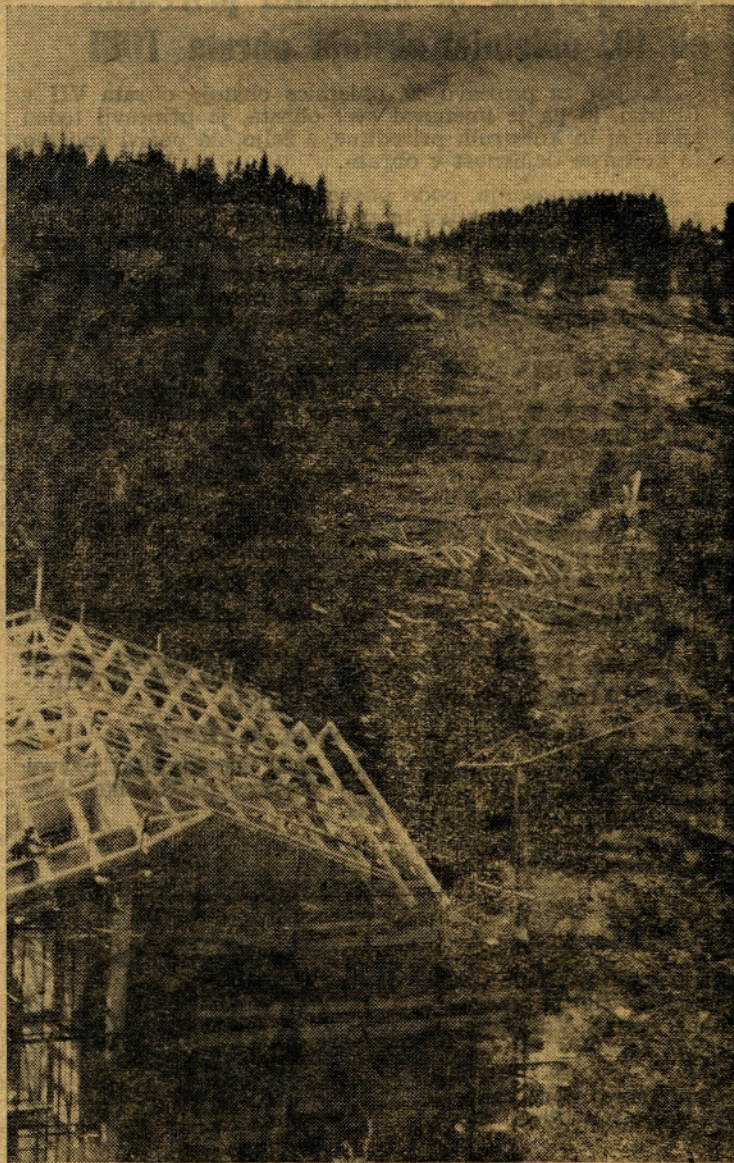

MODA EMO 1968

Bo naša visoka Realizacija še dolgo nosila tako zakrpano mini — krilo?

NASVIDENJE OB NOVEM LETU

Do gornjega naslova nas je pripravil sklep članov delavskega sveta podjetja na zadnji seji, kjer so se — po živahni razpravi — odločili, da kljub nujnim naložbam v delovna sredstva v prihodnje bolj sistematično poskrbijo tudi za rekreacijo naših ljudi. In če smo pred meseci zapisali, da bi bilo prav, da se pridružimo celjskim delovnim kolektivom Aeru, Kreditni banki, Vodni skupnosti porečja Savinje, Gradisu in Poštnemu podjetju in tudi mi zgradimo nad Mozirjem dom oddiha za nas, potem lahko danes dodamo, da se je želja izpolnila.

Danes posredujemo nekatere podatke, upamo, da bomo prihodnjič lahko o izgradnji rekreacijskega centra v Podmedvedjaku poročali še kaj več. Spodnja postaja vzpenjače — gondolske nihalke že ima svoje privlačne oblike, rdeče odseva-

jo nosilci vzpenjače v dolino, zgornja postaja, ki se bo podaljšala v restavracijo, samopostrežno restavracijo in hotel pa je — kot vidite na sliki zgoraj — že tudi precej nared. Ob Novem letu naj bi Podmedvedjak zaživel, obljublja. Dodajajo še, če ne bo sodnega dne. Menda vendar ne, ko pa je za smučarje pred dnevi že padel sneg, ko je sedežnica postavljena in čakajo za njen pogon le še na elektriko.

Pa še tole. V bližnjih praznikih bo odprt buffet v spodnji postaji in če boste v tem sivem vremenu oklevali, kam, potem stopite do Mozirja, pred krajem zavijte na desno in oglejte si, kje bo v prihodnjih letih lahko naš delavec poleti in pozimi — za ne preveč denarja — užil svoj prosti čas.

V BISTRICI

teden športnih in kulturnih prireditev ob 40. obletnici obstoja obrata TOBI

Odbor za proslavo 40. obletnice obstoja obrata VII v Bistrici, ki ga je imenoval svet obrata, je pripravil teden športnih in kulturnih prireditev, z željo, da poživi športno in kulturno dejavnost v obratu.

Ob praznovanju, bodo posvetili posebno pozornost starejšim članom kolektiva in upokojencem, saj jih bodo povabili na vse prireditve ter slavnostno sejo sveta obrata.

Odbor je želel, da se srečajo posamezne športne in kulturne sekcije matičnega podjetja in obrata, vendar so ta srečanja omejili zaradi poznega datuma praznovanja.

PROGRAM

PRIREDITEV OB 40. OBLETNICI OBSTOJA OBRATA TOBI BISTRICA

Nedelja, 24. 11. 1968

ob 9.00 uri tekmovanje v streljanju z zračno puško,
ob 15.00 uri lukovna igrice
»BORČI ZAMORČI« malo gledališče lutk Maribor

Ponedeljek, 25. 11. 1968

ob 16.00 uri šahovski turnir

Torek, 26. 11. 1968

ob 19.00 uri Amatersko gledališče »SLAVA KLAVORA« Maribor; ROD, LJUBEZEN in SMEH 3 enodejanske: Kje je meja, Poštena deklica, Rendez - vous

OGLASI

Prodaj malo rabljene smuči, svetlomodre, 210 cm dolge, s kandahar vezmi. Vprašajte na tel. št. 227.

Prodaj skoraj nove pancerce št. 42 (Alpina) — Prah, tel. št. 478 ali 479.

Skoraj nove otroške pancerce — smučarske čevlje na sponke št. 32 (za 8 let) poceni prodaj. Tel. št. 240.

Emajlirec

Casnik izhaja v okviru enote za informacije in tisk dvakrat mesečno v nakladi 4600 izvodov in ga dobijo vsi člani kolektiva brezplačno. Ureja ga uredniški odbor: Eva Orač, dr. Franc Zupančič, Emil Jejič, Martin Hostnik, Mirko Onič, Vida Čonkaš in Rado Štorman. Glavni in odgovorni urednik Eva Orač. Naslov uredništva Celje, Mariborska 86, telefon 39-21, interna 240. Tisk in kličiji GP »Celjski tisk« Celje

Sreda, 27. 11. 1968

ob 19.00 uri koncert pevskih zborov DPD »Svoboda« Celje in Bistrica

Četrtek, 28. 11. 1968

ob 16.00 uri slavnostna seja sveta obrata in družbeno političnih organizacij

Petek, 29. 11. 1968

ob 16.00 uri namiznoteniški turnir

ob 19.00 uri španski barvni film »MASČEVANJE V FUERTE-CEOROSU«

Sobota, 30. 11. 1968

ob 19.00 uri ameriški barvni film »Expres polkovnika Rayna«.

SMUČI - RES UGODNO!

Obveščamo vse člane kolektiva, da bo tudi letos sindikalna organizacija poskrbela za nakup smuči po zelo ugodnih pogojih. Smuči so izdelane iz 22 jesenovih lamel lakirane z vodoodpornim lakom ter prevlečene z sintostar brezbarvnim lakom. Gornji robniki so celulojni. Drсна ploskev je polyetilenska — Pe-tex. Spodnji robovi so jekleni, spojeni na utor. Konica in peta sta okovani.

Smuči z varnostnimi vezmi dolžine od 180 do 215 cm stanejo 294,50 N-din. Samo smuči od 180 do 215 cm stanejo 158 N-din; samo smuči od 130 do 150 cm stanejo 88,60 N-din; samo smuči od 160 do 175 cm stanejo 102,60 N-din; varnostne vezi »TMS« pa 136,50 N-din.

Prosimo vse zainteresirane, da se prijavijo za nakup pri tovarišu Maksu Lebiču ali v pisarni sindikata — soba 19 do 27. 11. 1968.

Pisma

Zahvaljujem se sindikalni organizaciji podjetja in sindikalni podružnici službe tehnične kontrole ter Zvezi borcev EMO za sprejeto denarno pomoč ob moji bolezni in za pozornost.

Brezovšek Stane
Krožna pot 8

Kadrovske vesti

Novi člani kolektiva:

ZORKO Anton — TOBI, MIHELAK Vojko — TOBI, STOJAN Franc — TOBI, FILIPIĆ Ivan — TOBI, ANTOLIĆ Janez — TOBI, BRATOVSEK Stanko — TOBI, GOLMAJER Dušan — TOBI, OBERZAN Janez — surovinski oddelek, MAJETIĆ Vlado — orodjarna, LAH Karl — TOBI, SAJHER Maks — TOBI, PUSELC Jože — TOBI, NEMESTNIK Zmago — TOBI, KANCLER Stanko — TOBI, IZLAKAR Vlado — TOBI, ILESIĆ Franc — TOBI, IPOVEC Zvonko — TOBI, GOLOB Franc — TOBI, KOMPOLSEK Marija — STK, KUGLER Fanika — skladišče.

Obilo delovnih uspehov in zadovoljstva v novi delovni sredini.

Izstopi:

MASTNAK Ana — invalidsko upokojena, VUCKOVAC Pavla — sporazumno, JESENKO Irena — samovoljno zapustila delo, PUNCER Gabrijela — sporazumno, HREN Amalija — BOČEK Marija — sporazumno, HRZENJAK Marija — samovoljno, CAVKA Milena — sporazumno, PLAGUTA Terezija — invalidsko upokojena, MAROLT Viktorija — upokojena, SISINGER Jožefa — sporazumno, AHACIĆ Hermina — upokojena, KRALJ Jože — sporazumno, STRAŠEK Martin — invalidsko upokojen, GALJAR Nikola — sporazumno, SITER Franc — sporazumno, CILENSEK Alojz — sporazumno, TADINA Ivan — invalidsko upokojen, VTIC Janez — sporazumno, ing. VRŠEC Ernest — sporazumno, VODENIK Franc — upokojen, LEDNIK Jože — upokojen, PLAGC Maks — upokojen, MALEČ Anton — samovoljno zapustil delo.

Poročili so se:

ZEC Mitan, VASTL Tajana-ZEC; KAVALAR Srečko; PEKOVŠAK Anton. Vso srečo!

NOVO V STANDARDOTEKI

Pocinkana posoda — Vedrica	TGL 48-41502
Emajlirana posoda — Pomivalnik	TGL 48-41507
Emajlirana posoda — Škaf ovalni	TGL 48-41511
Emajlirana posoda — Vedrica za smeti	TGL 48-41512
Emajlirana posoda — Vedrica	TGL 48-41525
Kuhinjske naprave — Pritrdilni vijak	TGL 48-44121
Kuhinjska posoda — Zajemalka za omako	TGL 48-44604
Kuhinjska posoda — Lopatica za ribe	TGL 48-44608
Kuhinjska posoda — Penovka	TGL 48-44611
Kuhinjske naprave — Cedilo	TGL 48-44701

NATEČAJ III.

FOTO-KINO KLUBA »EMO« — CELJE

za najboljšo kolekcijo in najboljši posnetek pionirske fotografije

- Sodelujejo lahko vsi pionirji iz področja mesta Celje.
- Vsak avtor mora predložiti 4 posnetke z naslednjo tematiko:
  - Posnetek iz šolskega udejstvovanja (izlet, igra, šport, pouk)
  - Pokrajina
  - Posnetek iz mesta Celje
  - Prosta tema
- Format dostavljenih posnetkov je obvezen 9 x 14 cm.
- Rok dostave posnetkov Foto-kino klubu LT »EMO« je do 30. 12. 1968.
- Ocenjuje se najboljša kolekcija vseh tem in najboljši posamezni posnetek.
- Natečaj je anonimen. Vsa kavnor napiše na hrbtni strani slike naslov (temo) in geslo, ki naj bo sestavljeno iz ene besede in treh števil (npr.: »zabava 965«). V zaprto kuverto priloži avtor svoj točen naslov in geslo. Na zunanji strani kuverte pa samo geslo.
- Nagrade so naslednje:
  - za najboljšo kolekcijo posnetkov
    - nagrada — fotomaterial v vrednosti 100 N-din po lastni izbiri
    - nagrada — fotomaterial v vrednosti 80 N-din po lastni izbiri
    - nagrada — fotomaterial v vrednosti 50 N-din po lastni izbiri
  - za najboljši posamezni posnetek
    - nagrada — v gotovini 30 N-din
    - nagrada — v gotovini 20 N-din
    - nagrada — v vrednosti 10 N-din
- Pogoj za podelitev nagrad je, da najmanj 10 avtorjev predloži svoja dela.

Naše novoletne jelke...